

NIEUWE GINNEKENSTRAAT 18

Dit monumentale pand met haar kleurrijke glas-in-lood ramen dateert uit 1884 en is gebouwd naar ontwerp van architect Suyerbuijk in opdracht van Kolonel Frans Petrus Cavaljé, toen in dienst bij de Koninklijke Militaire Academie. In 1919 en in 1969 heeft het pand ingrijpende verbouwingen ondergaan. In 2018 - 2019 is het pand volledig gerestaureerd en zijn de oorspronkelijke ornamenten met zorg hersteld.

De grote achterkamer met serre is het meest spectaculaire vertrek van het pand. Uit bewaard gebleven bouwtekeningen is deze het resultaat van de verbouwing van 1919. De betimmering van de lounge en serre is in 1919 ontworpen door Charles Estourgie uit Nijmegen in Hollandse neorenaissance stijl. Geboren en opgeleid te Amsterdam werkte Estourgie onder meer samen met Michel de Klerk en Pieter Kramer die later belangrijke ontwerpers zouden worden binnen de beweging van de Amsterdamse School.

Neorenaissance is een 19e-eeuwse, internationaal verspreide bouwstijl waarin werd teruggegrepen op motieven uit de renaissancebouwkunst ('wedergeboorte van de klassieke oudheid'). Daartoe behoren onder andere horizontale lijnen die een gevel in 'vlakken' of blokken verdeelt. Deze stijl werd geassocieerd met Hollandse gouden eeuw, de gloriejaren van onze natie en was erg populair begin 20^e eeuw.

De kwaliteit van het interieur met plafondafwerking, betimmering, deuren, doorgang, schoorsteenpartijen en gebrandschilderd glas-in-lood (van de firma Bouvy uit Dordrecht) getuigt niet alleen van kwaliteit door het ontwerp maar ook door het materiaalgebruik. Werd het door de industrialisatie bij de middenklasse steeds gebruikelijker om imiterende materialen te toe te passen, hier zijn nog de echte materialen toegepast, voornamelijk eikenhout dat voorzien werd van met de hand gesneden decoraties. Het thema heraldiek komt in de ornamenten vaak terug. De afwerking is voor die tijd traditioneel maar luxueus uitgevoerd.

De lounge en serre zijn in 1919 verbreed door de oorspronkelijke gang tussen de achterkamer en keuken bij dit vertrek te voegen. Voor meer daglicht werd het dak van de serre voorzien van een bovenlicht dat later weer is dichtgemaakt. De bovenlichten van de ramen in de erker en die van zijramen van de serre, die oorspronkelijk buitenramen waren, bestaan uit gebrandschilderd glas-in-lood. Het raam boven de openslaande deuren is voorzien van vier medaillons met antieke voorstellingen in wit tegen een blauw fond. Zij verbeelden de vier seizoenen.

De voordeur en zijn deurpost bestaan uit teakhout en dateren hoogstwaarschijnlijk ook van de verbouwing in 1919. Aan de buitenzijde heeft de deur een profilering en vormgeving in een overgang van de art nouveau naar de art deco. De zwierige vormgeving van de tralies voor het kijkvenstertje sluit hier volledig bij aan. Ook uit 1919: het bovenlicht met gebrandschilderd glas-in-lood. Het medaillon is voorzien van een portretbuste van een meisje met een vrucht. Gezien het kostuum dat zij draagt is het geïnspireerd op de schilderijstijl van de Hollandse meesters uit de zeventiende eeuw.

De verbouwing van 1919 geschiedde in opdracht van Alphons Johannes Maria van Iersel (1884-1948) die sinds 1916 het pand Nieuwe Ginnekenstraat bewoonde. Hij was sinds 1911 directeur van de indertijd zeer succesvolle chocoladefabriek Kwatta, die vooral bekend was vanwege de zogenaamde Kwatta-repen. Van Iersel was als klerk in het bedrijf binnengekomen en had zich van boekhouder en procuratiehouder weten op te werken tot algemeen directeur. In 1911 toen hij tot directeur werd benoemd werd hij ook vennoot van het concern. De opdrachtgever is niet heel lang aan de Nieuwe Ginnekenstraat blijven wonen. In 1925 verhuisde hij naar de veel grotere en nog rijker gedecoreerde Villa Merula aan de nabijgelegen Baronielaan, waar hij tot zijn overlijden in 1948 bleef wonen.

Oogarts Wiegiersma was de laatste bewoner totdat het pand een kantoorfunctie kreeg in 1969. Van 1940 tot 1965 hield hij spreekkamer in de salon en wachtkamer in de kleine ruimte links van de voordeur. Wiegiersma was zoon van de bekende schrijver Wiegiersma van o.a. "Dorp aan de rivier" en bekend huisarts in Oostbrabant. Deze man was ook enigszins excentriek, had o.a. nog een huis aan de Overaseweg met daarin een preekstoel uit een katholieke kerk. Maar hij was ook getrouwd met dochter van de grootste Bredase ondernemer ooit de heer Charles Stulemeijer, eigenaar van Hollandsche Kunstzijde Industrie, HKI, later AKU. Tijdens de verbouwing is er een krantenknipsel uit 1948 gevonden uit De Schakel, het personeelsblad van het bedrijf. Het knipsel ligt hier voor deze gelegenheid ter inzage.